A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (tizedik tanács)

2017. március 2.*

„Előzetes döntéshozatal — Polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott bírósági együttműködés — Bírósági és a bíróságon kívüli iratok kézbesítése — 1393/2007/EK rendelet — 8., 14. és 19. cikk — Az eljárást megindító irat postai úton történő kézbesítése — Az irat fordításának hiánya — II. melléklet — Formanyomtatvány — Hiány — Következmények — Tértivevényes ajánlott levéllel történő kézbesítés — A tértivevény visszaküldésének hiánya — Az irat harmadik személy általi átvétele — Az eljárás érvényességének feltételei”

A C-354/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunal da Relação de Évora (évorai fellebbviteli bíróság, Portugália) a Bírósághoz 2015. július 13-án érkezett, 2015. június 11-i határozatával terjesztett elő az előtte

Andrew Marcus Henderson

és

a **Novo Banco SA**

között folyamatban lévő peres eljárásban,

A BÍRÓSÁG (tizedik tanács),

tagjai: M. Berger tanácselnök, E. Levits és F. Biltgen (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Bobek,

hivatalvezető: V. Giacobbo-Peyronnel tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. július 7-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes és M. Figueiredo, valamint R. Chambel Margarido, meghatalmazotti minőségben,

– a spanyol kormány képviseletében M. J. García-Valdecasas Dorrego, meghatalmazotti minőségben,

– a holland kormány képviseletében M. Bulterman és B. Koopman, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: portugál.

– az Európai Bizottság képviseletében M. Wilderspin és P. Guerra e Andrade, valamint M. M. Farrajota, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. szeptember 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről („iratkézbesítés”), és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2007. L 324., 79. o.) értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az Andrew Marcus Henderson és a Novo Banco SA között az utóbbi által azt követően indított kereset tárgyában folyó peres eljárásban terjesztették elő, hogy A. M. Henderson nem teljesített két, a felek között létrejött üzlethelyiség-bérleti szerződést.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1393/2007 rendelet

3 A belső piac megfelelő működésének célkitűzésére tekintettel az 1393/2007 rendelet célja – (2) preambulumbekezdésének megfelelően – a bírósági eljárások hatékonyabbá tétele és meggyorsítása, a bírósági és bíróságon kívüli iratok közvetlen továbbítása elvének megteremtésével.

4 A rendeletet – 1. cikkének (1) bekezdése alapján – polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni, amennyiben kézbesítés céljából bírósági és bíróságon kívüli iratokat kell továbbítani az egyik tagállamból a másikba az utóbbiban történő kézbesítés céljából.

5 1. cikkének (2) bekezdése értelmében az említett rendelet nem alkalmazható, ha az irat címzettjének címe ismeretlen.

6 Az említett 1. cikk (3) bekezdése pontosítja, hogy „[e] rendelet alkalmazásában a »tagállam« kifejezés a tagállamokat jelenti, Dánia kivételével.”

7 Az 1393/2007 rendelet II. fejezete tartalmazza a bírósági iratok különféle továbbítási és kézbesítési módjairól szóló rendelkezéseket. E fejezet két szakaszból áll.

8 E fejezet 1. szakasza a tagállamok által kijelölt, az iratoknak valamely más tagállamban való kézbesítése érdekében azok továbbítására, illetve a más tagállamból származó ilyen iratok átvételére hatáskörrel rendelkező, úgynevezett „áttevő” és „átvevő intézmények” közreműködésével történő irattovábbításra vonatkozik.

9 E szakaszon belül szerepel többek között e rendeletnek „Az irat átvételének megtagadása” című 8. cikke, amelynek értelmében:

„(1) Az átvevő intézmény a II. mellékletben található formanyomtatvány felhasználásával tájékoztatja a címzettet arról, hogy megtagadhatja a kézbesítendő irat átvételét a kézbesítés alkalmával, illetve az iratnak a kézbesítéstől számított egy héten belül az átvevő intézmény számára történő visszaküldésével, ha az nem a következő nyelvek egyikén került megszövegezésre, és nem mellékeltek hozzá fordítást ezen nyelvek egyikén:

a) olyan nyelv, amelyet a címzett megért; vagy

b) az átvevő tagállam hivatalos nyelve, vagy amennyiben annak a tagállamnak több hivatalos nyelve is van, a kézbesítés helyének hivatalos nyelve vagy hivatalos nyelveinek egyike.

(2) Amennyiben az átvevő intézményt arról tájékoztatják, hogy a címzett az (1) bekezdésnek megfelelően megtagadja az irat átvételét, a 10. cikkben előírt igazolással azonnal tájékoztatja az áttevő intézményt, valamint visszaküldi a kérelmet és a fordítást igénylő iratokat.

(3) Ha a címzett az (1) bekezdés alapján megtagadta az irat átvételét, az iratkézbesítés orvosolható az (1) bekezdésben meghatározott valamely nyelven készült fordítással ellátott irat kézbesítésével a címzett részére e rendelet rendelkezéseinek megfelelően. Ebben az esetben az irat kézbesítésének időpontja az a nap, amikor a fordítással ellátott iratot az átvevő tagállam jogának megfelelően kézbesítik.

Ha azonban valamely tagállam joga szerint az iratot meghatározott időtartamon belül kell kézbesíteni, akkor a kérelmező tekintetében az eredeti irat kézbesítésének a 9. cikk (2) bekezdése szerint meghatározott időpontját kell figyelembe venni.

(4) Az (1), (2) és a (3) bekezdést alkalmazni kell a bírósági iratoknak a 2. szakasz szerinti továbbítási és kézbesítési módjaira is.

(5) Az (1) bekezdés alkalmazásában, amennyiben a kézbesítés a 13. cikk szerint történik, az eljáró diplomáciai vagy konzuli képviselet, illetve amennyiben a kézbesítés a 14. cikk szerint történik, a hatóság vagy személy tájékoztatja a címzettet arról, hogy megtagadhatja az irat átvételét, és hogy a visszautasított iratot az említett intézményekhez, illetve hatósághoz vagy személyhez kell visszajuttatni.”

10 Az 1393/2007 rendelet II. fejezetének 2. szakasza a „[b]írósági iratok egyéb továbbítási és kézbesítési módjait” szabályozza, mégpedig a konzuli vagy diplomáciai úton történő továbbítást (12. cikk), a diplomáciai vagy konzuli képviselet által történő kézbesítést (13. cikk), a postai szolgáltatások útján történő kézbesítést (14. cikk) és a közvetlen kézbesítést (15. cikk).

11 A postai kézbesítést illetően e rendelet 14. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Bármely tagállam tértivevényes ajánlott levélben vagy ennek megfelelő módon kézbesíthet bírósági iratokat másik tagállamban lakóhellyel rendelkező személyek részére közvetlenül, postai szolgáltatások útján.”

12 Az említett rendeletnek „A megjelenést elmulasztó alperes” címet viselő 19. cikkének szövege a következő:

„(1) Amennyiben e rendelet rendelkezései alapján idézést vagy azzal egyenértékű iratot kézbesítés céljából egy másik tagállamba kellett továbbítani, és az alperes nem jelent meg, határozat addig nem hozható, amíg megállapítást nem nyer, hogy:

a) az iratot olyan módon kézbesítették, amelyet az átvevő tagállam belső joga a saját területén keletkezett iratoknak az ott tartózkodó személyek részére történő kézbesítésére előír; vagy

b) az iratot ténylegesen átadták az alperes számára, vagy azt eljuttatták a lakóhelyére az e rendelet által előírt valamely más módon;

és az iratot mindkét esetben megfelelő időben kézbesítették vagy adták át ahhoz, hogy az alperes védekezést terjeszthessen elő.

(2) Bármely tagállam a 23. cikk (1) bekezdésének megfelelően közölheti, hogy a bíróság az (1) bekezdés rendelkezéseitől függetlenül akkor is hozhat határozatot, ha nem kapott igazolást a kézbesítésről vagy az átadásról, amennyiben a következő feltételek mindegyike teljesül:

a) az iratot az e rendeletben előírt módok egyikén továbbították;

b) az irat továbbításának időpontja óta eltelt egy olyan időtartam, amelyet a bíróság az adott esetben megfelelőnek tekint, de legalább hat hónap;

c) semmiféle igazolás nem érkezett, az annak az átvevő tagállam illetékes hatóságai vagy szervei útján való beszerzésére irányuló minden észszerű intézkedés ellenére sem.

(3) Az (1) és a (2) bekezdéstől függetlenül a bíróság sürgős esetben ideiglenes vagy biztosítási intézkedést rendelhet el.

(4) Amennyiben e rendelet rendelkezései alapján idézést [helyesen: eljárást megindító iratot] vagy azzal egyenértékű iratot kézbesítés céljából egy másik tagállamba kellett továbbítani, és határozatot hoztak olyan alperessel szemben, aki nem jelent meg, a bíróság mentesítheti az alperest a jogorvoslati [helyesen: jogvesztő] határidő elmulasztásának következményei alól, amennyiben a következő feltételek teljesülnek:

a) az alperes – önhibáján kívül – nem értesült időben az iratról ahhoz, hogy védekezést terjesszen elő, vagy a határozatról ahhoz, hogy jogorvoslattal élhessen; és

b) az alperes védekezése a kereset érdemi részéről nem tűnik [helyesen: az alperes által előterjesztett jogalapok nem tűnnek] megalapozatlannak.

Mentesítésre irányuló kérelem csak észszerű határidőn belül nyújtható be azt követően, hogy az alperes tudomást szerzett a határozatról.

Minden tagállam a 23. cikk (1) bekezdésének megfelelően közölheti, hogy a kérelmet elutasítja [helyesen: a kérelem elfogadhatatlan], ha azt a közleményében megjelölt határidő lejárta után nyújtják be; ez a határidő azonban nem lehet rövidebb, mint a határozat keltétől [helyesen: kihirdetésétől] számított egy év.

[…]”

13 A Portugál Köztársaság az 1393/2007 rendelet 23. cikkének megfelelően a következőket közölte:

„9. cikk – A kézbesítés időpontja

A portugál jogszabályok szerint ellenkező rendelkezés hiányában az iratokat a polgári perrendtartási törvény 166. cikkében említett öt napon belül kell kézbesíteni.

[…]

19. cikk – A megjelenést elmulasztó alperes

Mivel Portugália nem kívánt élni a 19. cikk (2) bekezdésében említett lehetőséggel, a portugál bíróságok arra nem hivatkozhatnak.

Portugália a megtámadott határozat meghozatalától számított egy évben határozza meg azt a határidőt, amelyen belül a jogorvoslati határidők lejártából eredő jogvesztő határidő alóli mentesítésre irányuló kérelem benyújtható (lásd: 19. Cikk, (4) bekezdés).”

A 44/2001/EK rendelet

14 A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.) 26. cikke (2) és (3) bekezdésének szövege a következő:

„(2) A bíróság mindaddig felfüggeszti az eljárást, amíg meg nem bizonyosodik arról, hogy az alperes a védelméről történő gondoskodáshoz megfelelő időben kézhez vehette az eljárást megindító iratot vagy azzal egyenértékű iratot, illetve valamennyi szükséges intézkedést megtették ennek érdekében.

(3) Amennyiben az eljárást megindító iratot, illetve azzal egyenértékű iratot e rendelet alapján egyik tagállamból a másikba kellett továbbítani, a (2) bekezdés rendelkezései helyett a tagállamokban [a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2000. május 29-i] 1348/2000/EK tanácsi rendelet [HL 2000. L 160., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 227. o.] 19. cikkét kell alkalmazni.”

15 E rendelet 34. cikkének 2. pontja kimondja, hogy a valamely tagállamban hozott határozat más tagállamban nem ismerhető el, ha „az eljárást megindító iratot vagy azzal egyenértékű iratot nem kézbesítették az alperes részére megfelelő időben ahhoz, hogy védelméről gondoskodhasson, kivéve ha az alperes elmulasztotta a határozatot megtámadó eljárás kezdeményezését [helyesen: a határozat ellen nem nyújtott be jogorvoslatot], annak ellenére, hogy lehetősége lett volna rá.”

A 805/2004/EK rendelet

16 A nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló, 2004. április 21-i 805/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 143., 15. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 7. kötet, 38. o.) „Kézbesítés az adós általi kézhezvétel bizonyítéka nélkül” című 14. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Az eljárást megindító irat vagy azzal egyenértékű irat, valamint a bírósági tárgyalásra való idézés a következő módok valamelyikével is kézbesíthető az adós részére:

a) személyes kézbesítés az adós személyes címére, az adóssal egy háztartásban élő vagy az ott foglalkoztatott személyek részére;

[…]”

A portugál jog

17 A Código de Processo Civil (polgári perrendtartás) 188. cikkének (1) bekezdése e) pontja szerint a kézbesítés érvénytelen, ha bizonyításra kerül, hogy a személyre szóló kézbesítés címzettje neki fel nem róható okból nem értesült a kézbesítendő iratról, más szóval, amikor az érintett megdönti az ezen törvény 230. cikkében szereplő vélelmet.

18 Ugyanakkor, a polgári perrendtartás 189. cikke alkalmazásában, a kézbesítés érvénytelensége orvosoltnak tekintendő, ha az alperes részt vesz az eljárásban, anélkül hogy e hibára hivatkozna.

19 E törvény 191. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy – a törvény 188. cikkének sérelme nélkül – az értesítés érvénytelen, ha a törvény alaki előírásait nem tartották be.

20 Az említett törvény 191. cikkének (2) bekezdése szerint ezen érvénytelenségre az értesítő levélben a felperesnek az eljárást megindító iratban előadott kereseti kérelmeinek vitatása céljából meghatározott határidőn belül, vagy ilyen határidő hiányában az első perbeli cselekmény alkalmával lehet hivatkozni.

21 Az alapügyben nem vitás, hogy e határidő 20 nap volt, vagyis az ideiglenes intézkedésre vonatkozó 10 nap, plusz a távolságra tekintettel járó újabb 10 nap, amely határidőt attól a naptól kell számítani, amelyen az eljárást megindító irat kézbesítése megtörténtnek tekinthető.

22 Ugyanezen törvény 191. cikkének (4) bekezdése értelmében az érvénytelenségi kifogás csak akkor vehető figyelembe, ha a szóban forgó hiba olyan jellegű, ami veszélyeztetheti a kézbesítés címzettjének védekezését.

23 A polgári perrendtartás „Természetes személy részére postai úton történő kézbesítés” című 228. cikke értelmében:

„(1) A természetes személy részére postai úton történő kézbesítés tértivevényes ajánlott levél megküldésével történik, a hivatalosan elfogadott formanyomtatvány segítségével, amelyet a kézbesítés címzettjének lakóhelyére vagy munkahelyére címeznek, és amely tartalmazza az előző cikkben említett valamennyi adatot, valamint az átvevő harmadik személynek szóló figyelmeztetést arra vonatkozóan, hogy az ő felelősségére a rosszhiszeműségre vonatkozó feltételekhez hasonló feltételek irányadók, amennyiben a levelet – amint lehet – nem adja át a címzettnek.

(2) A levél a tértivevény aláírása után adható át a címzettnek, vagy a címzett lakóhelyén, illetve munkahelyén tartózkodó bármely más olyan személynek, aki kezeskedik arról, hogy azt haladéktalanul átadja a címzettnek.

(3) A tértivevény aláírása előtt a kézbesítő postai alkalmazott ellenőrzi a címzett vagy a levelet átvevő harmadik személy személyazonosságát, és feljegyzi a személyi igazolványban vagy bármely más személyazonosságot igazoló hivatalos okiraton szereplő adatokat.”

24 E törvény 230. cikkének (1) bekezdése alkalmazásában a postai úton, tértivevényes ajánlott levéllel történő kézbesítés megtörténtének azt a napot kell tekinteni, amelyen a tértivevényt aláírták. A kézbesítendő iratot tartalmazó küldeményt tehát a címzettnek átadottnak tekintik akkor is, ha a tértivevényt egy harmadik személy írta alá, mivel a vélelem szerint e küldeményt a tértivevényen szereplő napon adják át a címzettnek, mindaddig, amíg ez utóbbi nem bizonyítja ennek ellenkezőjét.

25 A Bíróságnak megküldött ügyiratokból kiderül, hogy konkrétan az irat címzettjének kell bizonyítania, hogy neki fel nem róható okokból nem történt meg részére a kézbesítés, vagy hogy az a vélelmezettnél későbbi időpontban történt meg.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

26 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kiderül, hogy a Banco Espírito Santo SA, később Novo Banco, portugáliai székhelyű bankintézet, és A. M. Henderson, írországi lakos, 2008-ban két bérleti szerződést kötött a Portimão (Portugália) helyi önkormányzatának területén található ingatlanon belül elhelyezkedő, az említett bankintézet tulajdonában álló két üzlethelyiség vonatkozásában.

27 A bérbeadott ingatlanok A. M. Henderson részére történő átadása megtörtént, A. M. Henderson azokat az említett szerződések aláírásának napján birtokba vette.

28 Mivel A. M. Henderson 2012 folyamán tartozásokat halmozott fel a bérbevett ingatlanok bérleti díjait illetően, és azt ezt követően esedékes fizetési kötelezettségeinek sem tett eleget, a Novo Banco az említett szerződések felmondásának terhe mellett 2014. február 28-án felszólította tartozásainak megfizetésére.

29 2014. április 4-én kelt ajánlott levelével a Novo Banco tájékoztatta A. M. Hendersont a felek között létrejött szerződések felmondásáról.

30 Ezen a napon a tartozások összege 20 437,03 eurót tett ki, A. M. Henderson azonban megtagadta az érintett ingatlanok birtokának visszaadását tulajdonosuk részére.

31 A Novo Banco a Tribunal de Comarca de Faro-hoz (farói kerületi bíróság, Portugália) fordult, a bérbeadott ingatlanok bírósági úton történő visszaszolgáltatása érdekében történő biztosítási intézkedés iránti kérelemmel.

32 A Tribunal de Comarca de Faro (farói kerületi bíróság) e keresetlevelet A. M. Henderson részére tértivevényes ajánlott levélben kézbesíttette, ez utóbbi írországi címére.

33 Mivel a tértivevény nem érkezett vissza, a Tribunal de Comarca de Faro (farói kerületi bíróság) a portugál postai szolgáltatóhoz fordult tájékoztatáskérés iránti kérelemmel. E szolgáltató azt a választ adta, hogy az írországi (átvevő tagállam) postai szolgáltató informatikai nyilvántartása szerint a szóban forgó levelet a címzettnek 2014. július 22-én átadták.

34 Miután megállapításra került, hogy A. M. Henderson nem jelent meg a bíróság előtt, és nem támadta meg a kereset tárgyát képező intézkedés elrendelését, a Tribunal de Comarca de Faro (farói kerületi bíróság) a Novo Banco keresetének helyt adó ítéletet hozott.

35 2014. október 7-én A. M. Henderson fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben a Tribunal da Relação de Évorához (évorai fellebbviteli bíróság, Portugália), az eljárást megindító irat kézbesítésének érvénytelenségére való hivatkozással.

36 Ugyanis, egyrészt az ajánlott levél tértivevénye nem szerepelt az ügyiratok között, ami szerinte a portugál jogszabályok által megkövetelt alaki követelmény megsértését képezi. Ezenfelül, A. M. Henderson – személyesen – nem vette át a Tribunal de Comarca de Faro (farói kerületi bíróság) előtti eljárást megindító iratot tartalmazó értesítést, és nem tudja, hogy ki vette át a kézbesítettnek minősülő levelet, így nem volt tudomása az ellene indult eljárásról. Másrészt, vele nem közölték az 1393/2007 rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatvány tartalmát. Ennélfogva nem tájékoztatták azon jogáról, hogy megtagadhatja a kizárólag portugál nyelven készült bírósági irat átvételét, miközben a jelen esetben követelmény lett volna az angol vagy ír nyelvű fordítás megléte.

Márpedig a Supremo Tribunal de Justiça (legfelsőbb bíróság, Portugália) ítélkezési gyakorlata szerint az ilyen hiba a kézbesítés érvénytelenségét vonja maga után. A. M. Henderson szerint mindkét hiányosság olyan jellegű, amely nem csupán az alapvető alaki követelmények be nem tartását jelenti, hanem védelemhez való jogának megsértését is. E hiányosságokat csak egy új, szabályszerű kézbesítéssel lehetett volna orvosolni.

37 2015. január 29-i ítéletével a kérdést előterjesztő bíróság ezen érvek egészét elutasította, és helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

38 2015. február 13-án A. M. Henderson ezen ítélet felülvizsgálatát kérelmezte, annak az uniós joggal és különösen az 1393/2007 rendelet követelményeivel való összeegyeztethetetlensége miatt.

39 A kérdést előterjesztő bíróság egyrészt úgy véli, hogy a tértivevény, amely a jelen esetben nem érkezett vissza, annak bizonyítására szolgál, hogy a bírósági iratot kézbesítették a címzettnek, és tanúsítja e kézbesítés megtörténtének időpontját. Másrészt, e bíróság megállapítja, hogy az A. M. Hendersonnak címzett ajánlott levélhez nem mellékelték az 1393/2007 rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatványt, és így az alperest nem tájékoztatták azon jogáról, hogy megtagadhatja a részére kézbesített irat átvételét.

40 E tekintetben az említett bíróság először is arra szeretne választ kapni, hogy a címzett lakóhelye szerinti tagállam postai szolgáltatója által rendelkezésre bocsátott irat alkalmas-e a tértivevény hiányának orvoslására, amennyiben tartalmazza az ajánlott levelet átvevő személy aláírását, valamint ezen átvétel időpontját.

41 Másodszor arra szeretne választ kapni, hogy az 1393/2007 rendelettel összeegyeztethető-e egy olyan belső (nemzeti) rendelkezés, amely szerint a postai úton való kézbesítést érvényesen teljesítettnek kell tekinteni, ha a tértivevényt – akár valamely harmadik személy általi – aláírással és dátummal látták el, mivel ennek ellenkezőjének az irat címzettje általi bizonyításáig az a vélelem érvényesül, hogy a levelet e harmadik személy a tértivevényen szereplő napon – a jelen esetben 2014. július 22-én – átadta a címzettnek.

42 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság arra szeretne választ kapni, hogy az olyan nemzeti szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy valamely lényeges alaki szabály be nem tartása, mint például az 1393/2007 rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatvány mellékelésének hiánya, a kézbesítés érvénytelenségét vonja maga után, azonban ezen érvénytelenséget csak akkor lehet megállapítani, ha arra az ugyanezen szabályozásban meghatározott határidőn belül hivatkoznak, ami a jelen esetben a kézbesítés vélelmezett megtörténtétől számított 20 nap, megfelel-e az 1393/2007 rendelet követelményeinek.

43 Ilyen körülmények között a Tribunal da Relação de Évora (évorai fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1) Amennyiben az a portugál bíróság, amely előtt az Európai Unió másik tagállamában lakóhellyel rendelkező polgár ellen polgári bírósági eljárás van folyamatban, tértivevényes ajánlott levélben idézi a szóban forgó személyt az említett eljárás érdekében, és az adott tértivevényt nem küldték vissza, [az 1393/2007] rendelet és az annak alapját képező elvek fényében a portugál bíróság megállapíthatja-e a levél címzettjének lakóhelye szerinti ország postai szolgáltatója által rendelkezésre bocsátott olyan iratok alapján, hogy megtörtént az idézés, amelyek igazolják a tértivevényes ajánlott levélnek a címzett részére történő átadását?

2) A portugál polgári perrendtartás 230. cikkének az első kérdésben felvetett esetre történő alkalmazása ellentétes-e [az 1393/2007] rendelettel és az annak alapját képező elvekkel?

3) A portugál polgári perrendtartás 191. cikke (2) bekezdésének az első kérdésben felvetett esetre történő alkalmazása ellentétes-e [az 1393/2007] rendelettel és az annak alapját képező elvekkel?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

44 Elöljáróban hangsúlyozni kell, hogy a kérdést előterjesztő bíróság megállapította, hogy a Tribunal de Comarca de Faro (farói kerületi bíróság) előtti eljárást megindító irat kézbesítése céljából A. M. Hendersonnak címzett és annak írországi lakóhelyére megküldött ajánlott levélhez nem mellékelték az 1393/2007 rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatványt.

45 Márpedig, egyrészt, a harmadik kérdés azon jogkövetkezményekre vonatkozik, amelyeket az áttevő tagállam bíróságának az ilyen hibából eredően alkalmaznia kell.

46 Másrészt, amennyiben az említett kérdésre azt a választ adnánk, hogy az ilyen hiba – a portugál szabályozás által e tekintetben főszabály szerint előírtak szerint – a kézbesítési eljárás érvénytelenségét vonja maga után, a Bíróságnak nem kellene választ adnia az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első két kérdésre, amelyek a postai úton történő kézbesítés sajátos eljárási aspektusaira vonatkoznak.

47 E körülmények között elsőként a harmadik kérdést kell megvizsgálni.

A harmadik kérdésről

48 Harmadik kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy az 1393/2007 rendeletet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező szabályozás, amely szerint olyan esetben, amikor a másik tagállam területén lakó alperesnek kézbesített bírósági irat nem olyan nyelven íródott vagy ahhoz nem mellékeltek olyan nyelven készült fordítást, amelyet az alperes ért, illetve amely az átvevő tagállam hivatalos nyelve, vagy amennyiben e tagállamnak több hivatalos nyelve van, azon hely hivatalos nyelve vagy hivatalos nyelvei közül az egyik, ahol a kézbesítésre sor kerül, az e rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatvány mellékelésének elmulasztása az említett kézbesítés érvénytelenségét vonja maga után, amely érvénytelenségre azonban ezen alperesnek egy meghatározott határidőn belül, vagy az eljárás kezdetén, még az érdemi védekezést megelőzően kell hivatkoznia.

49 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1393/2007 rendelet – a 8. cikkének (1) bekezdésében – kifejezetten rendelkezik arról, hogy a kézbesítendő irat címzettje megtagadhatja az irat átvételét, azzal az indokkal, hogy a szóban forgó irat nem olyan nyelven íródott, vagy ahhoz nem mellékeltek olyan nyelven készült fordítást, amelyet ő feltehetően megért.

50 Ebben az összefüggésben a Bíróság korábban már kimondta, hogy a kézbesítendő irat átvételének megtagadására vonatkozó lehetőség ezen irat címzettje jogának minősül (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 16-i Alpha Bank Cyprus ítélet, C-519/13, EU:C:2015:603, 49. pont; 2016. április 28-i Alta Realitat végzés, C-384/14, EU:C:2016:316, 61. pont).

51 Amint azt a Bíróság korábban már szintén hangsúlyozta, a kézbesítendő irat átvételének megtagadására vonatkozó jog az ezen irat címzettjének védelemhez való joga biztosításának szükségességéből ered, az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének második bekezdése, és a Rómában 1950. november 4-én aláírt, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló európai egyezmény 6. cikkének (1) bekezdése által biztosított, a tisztességes eljáráshoz fűződő követelményeknek megfelelően (lásd ebben az értelemben: 2016. április 28-i Alta Realitat végzés, C-384/14, EU:C:2016:316, 73. pont). Ugyanis, bár az 1393/2007 rendelet mindenekelőtt arra irányul, hogy a bírósági iratoknak a tagállamok

között történő továbbítását korszerűsítse és meggyorsítsa, e célok nem érhetők el, ha a nemzeti rendelkezések bármilyen módon gyengítik az ezen iratok címzettjeinek védelemhez való jogát (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 16-i Alpha Bank Cyprus ítélet, C-519/13, EU:C:2015:603, 30. és 31. pont; 2016. április 28-i Alta Realitat végzés, C-384/14, EU:C:2016:316, 48. és 49. pont).

52 Ezért nemcsak arra kell ügyelni, hogy az irat címzettje valóban megkapja a szóban forgó iratot, hanem arra is, hogy ténylegesen és teljes mértékben megismerhesse és megérthesse az ellene külföldön indított kereset értelmét és hatályát, oly módon, hogy az áttevő tagállamban hatékonyan elő tudja készíteni a védekezését és érvényesíteni tudja a jogait (2015. szeptember 16-i Alpha Bank Cyprus ítélet, C-519/13, EU:C:2015:603, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2016. április 28-i Alta Realitat végzés, C-384/14, EU:C:2016:316, 50. pont).

53 Márpedig ahhoz, hogy az 1393/2007 rendelet 8. cikke (1) bekezdésében szereplő megtagadáshoz való jog hatékonyan kifejthesse a hatásait, arra van szükség, hogy ezen irat címzettjét megfelelő módon – előzetesen és írásban – tájékoztassák e jog meglétéről (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 16-i Alpha Bank Cyprus ítélet, C-519/13, EU:C:2015:603, 50. és 54. pont; 2016. április 28-i Alta Realitat végzés, C-384/14, EU:C:2016:316, 62. és 66. pont).

54 Az 1393/2007 rendelet által létrehozott rendszerben ezt a tájékoztatást az e rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatvány útján nyújtják a címzettnek (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 16-i Alpha Bank Cyprus ítélet, C-519/13, EU:C:2015:603, 50. pont; 2016. április 28-i Alta Realitat végzés, C-384/14, EU:C:2016:316, 62. pont).

55 Ami az e formanyomtatványnak tulajdonítandó alkalmazási kört illeti, a Bíróság korábban már kimondta, hogy az 1393/2007 rendelet nem rendelkezik kivételről annak alkalmazását illetően (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 16-i Alpha Bank Cyprus ítélet, C-519/13, EU:C:2015:603, 45. pont; 2016. április 28-i Alta Realitat végzés, C-384/14, EU:C:2016:316, 59. pont).

56 E megállapításból és az 1393/2007 rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatványnak a jelen ítélet [53. és 54.] pontjában ismertetett céljából a Bíróság azt a következtetést vonta le, hogy az átvevő intézménynek minden körülmények között – anélkül, hogy e tekintetben mérlegelési mozgástérrel rendelkezne – tájékoztatnia kell az irat címzettjét az irat átvételének megtagadásához való jogáról, e célból rendszeresen használva az említett formanyomtatványt (2015. szeptember 16-i Alpha Bank Cyprus ítélet, C-519/13, EU:C:2015:603, 58. pont; 2016. április 28-i Alta Realitat végzés, C-384/14, EU:C:2016:316, 68. pont).

57 Egyébiránt, amennyiben az érintett iratnak a valamely más tagállamban lakó címzett részére történő kézbesítésére felkért átvevő intézmény nem csatolta az 1393/2007 rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatványt, e mulasztás nem vonhatja maga után sem a kézbesítendő irat, sem a kézbesítési eljárás érvénytelenségét, hiszen az ilyen jogkövetkezmény összeegyeztethetetlen lenne e rendelet azon célkitűzésével, hogy a polgári és kereskedelmi ügyekben a tagállamok között az iratok továbbításának közvetlen, gyors és hatékony továbbítási módjáról rendelkezzen (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 16-i Alpha Bank Cyprus ítélet, C-519/13, EU:C:2015:603, 60–66. pont).

58 Mivel azonban az említett formanyomtatvány közlése lényeges alaki szabályt képez, amely az irat címzettje védelemhez való jogának biztosítását szolgálja, elmulasztását az átvevő intézménynek 1393/2007 rendeletben foglalt rendelkezéseknek megfelelően kell orvosolnia. Ezen intézménynek tehát haladéktalanul tájékoztatnia kell az irat címzettjét az irat átvételének megtagadásához való jogáról, az 1393/2007 rendelet 8. cikkének (1) bekezdése szerint továbbítva számára e formanyomtatványt (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 16-i Alpha Bank Cyprus ítélet, C-519/13, EU:C:2015:603, 67., 70., 72. és 74. pont; 2016. április 28-i Alta Realitat végzés, C-384/14, EU:C:2016:316, 71. pont).

59 Jóllehet, a 2015. szeptember 16-i Alpha Bank Cyprus ítélet (C-519/13, EU:C:2015:603) és a 2016. április 28-i Alta Realitat végzés (C-384/14, EU:C:2016:316) tárgyát képező ügyek az 1393/2007 rendelet II. fejezetének 1. szakasza szerinti iratkézbesítési eljárással voltak kapcsolatosak, amely eljárás a tagállamok által kijelölt áttevő és átvevő intézmények közreműködésével történő irattovábbításra vonatkozik, – amint az e rendelet 8. cikke (4) bekezdésének szövegéből kifejezetten kiderül – ugyanezek a szabályok érvényesek az e fejezet 2. szakaszában említett bírósági iratok kézbesítési módjaira is.

60 Ennélfogva, egyrészt az 1393/2007 rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatvány használatának kötelező és rendszeres jellege irányadó az e rendelet II. fejezetének 2. szakaszában említett kézbesítési módokra is, másrészt, e kötelezettség elmulasztása nem vonja maga után sem a kézbesítendő irat, sem a kézbesítési eljárás érvénytelenségét.

61 Közelebbről, ugyanez igaz olyan esetben is, mint az alapügy tárgyát képező, postai szolgáltatón keresztül történő, az említett rendelet 14. cikke szerinti kézbesítés esete is, amely e rendelet II. fejezetének ezen 2. szakaszában szerepel.

62 Ennélfogva valamely olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező szabályozás, nem rendelkezhet úgy, az 1393/2007 rendelet megsértése nélkül, hogy az 1393/2007 rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatvány csatolásának elmulasztását érvénytelenséggel kell szankcionálni, még akkor sem, ha e szabályozás szerint ezen érvénytelenség beállása bizonyos határidőhöz, illetve az irat címzettje általi reakció hiányához van kötve.

63 Ugyanis e finomítások ellenére az ilyen szabályozás, amely jogkövetkezményként főszabály szerint az érvénytelenséget fűzi az 1393/2007 rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatvány csatolásának elmulasztásához, összeegyeztethetetlen az e rendelet által életbe léptetett rendszerrel és az általa elérni kívánt céllal, amint az a jelen ítélet 57. és 60. pontjában kifejtésre került.

64 Ezenfelül, amint azt a főtanácsnok az indítványának 58. pontjában kiemelte, semmilyen következtetés nem vonható le abból a tényből, hogy az irat címzettje a meghatározott határidőn belül nem kifogásolta az efféle mulasztást, hiszen éppen az említett formanyomtatvány hiányára tekintettel nem biztos, hogy az érintettnek valóban tudomása volt azon jogáról, hogy megtagadhatja a kézbesített irat átvételét.

65 Ennélfogva az e mulasztásból eredő tájékoztatás hiányát csak az 1393/2007 rendelet II. mellékletében szereplő ezen formanyomtatvány mielőbbi, a rendelet rendelkezéseinek megfelelő átadásával lehet orvosolni.

66 Mindenesetre, amint azt a Bizottság helyesen megjegyezte, az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező szabályozás, összeegyeztethetetlen az említett rendelet 19. cikke (4) bekezdésének rendelkezéseivel.

67 A fenti megfontolások egészére tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1393/2007 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező szabályozás, amely szerint olyan esetben, amikor a másik tagállam területén lakó alperesnek kézbesített bírósági irat nem olyan nyelven íródott vagy ahhoz nem mellékeltek olyan nyelven készült fordítást, amelyet az alperes ért, illetve amely az átvevő tagállam hivatalos nyelve, vagy amennyiben e tagállamnak több hivatalos nyelve van, azon hely hivatalos nyelve vagy hivatalos nyelvei közül az egyik, ahol a kézbesítésre sor kerül, az e rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatvány mellékelésének elmulasztása az említett kézbesítés érvénytelenségét vonja maga után, még akkor is, ha ezen érvénytelenségre ugyanezen alperesnek egy meghatározott határidőn belül, vagy az eljárás kezdetén, még az érdemi védekezést megelőzően kell hivatkoznia.

68 Ugyanezen rendelet azonban megköveteli, hogy az efféle mulasztást a rendeletben foglalt rendelkezéseknek megfelelően orvosolják, az említett rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatványnak az érintettel való közlése útján.

Az első és a második kérdésről

69 Tekintettel a harmadik kérdésre adott válaszra, a Bíróságnak választ kell adnia az előterjesztett első és második kérdésre is.

70 E kérdésekkel, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy az 1393/2007 rendeletet úgy kell-e értelmezni, hogy az eljárást megindító irat postai szolgáltatások útján történő kézbesítése akkor is érvényes, ha az ajánlott levél tértivevényét nem küldték vissza a feladónak, és bebizonyosodik, hogy a levelet nem az irat címzettjének, hanem egy harmadik személynek kézbesítették.

71 E kérdések megválaszolásához először is hangsúlyozni kell, hogy az 1393/2007 rendelet kimerítő jelleggel határozza meg a bírósági iratok kézbesítésének különféle módjait, amelyek tekintetében megállapítja az alkalmazandó szabályokat, anélkül hogy közöttük hierarchiát állítana fel (lásd ebben az értelemben: 2006. február 9-i Plumex-ítélet, C-473/04, EU:C:2006:96, 20–22. pont; 2012. december 19-i Alder-ítélet, C-325/11, EU:C:2012:824, 31. és 32. pont). E továbbítási módok között szerepel a postai szolgáltatások útján történő kézbesítés is, amelyről az alapügyben is szó van, és amely alapvetően az említett rendelet 14. cikkének is tárgyát képezi.

72 Amint azt a Bíróság korábban már kimondta, az 1393/2007 rendelet rendelkezéseit oly módon kell értelmezni, hogy minden egyes konkrét esetben biztosítva legyen a megfelelő egyensúly a felperes és az irat címzettje, az alperes érdekei között, az eljárási iratok továbbításának hatékonyságára és gyorsaságára irányuló célkitűzések és az ezen iratok címzettjei védelemhez való jogának megfelelő tiszteletben tartására irányuló követelmény összehangolása által (Alpha Bank Cyprus ítélet, C-519/13, EU:C:2015:603, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

73 Ez utóbbi követelmények különösen fontosak az olyan eljárást megindító iratokat illetően, mint amilyen az alapügy tárgyát képező irat is, hiszen ilyenkor elengedhetetlen, hogy az irat címzettjét tájékoztassák a vele szemben valamely másik tagállamban indult bírósági eljárásról, és megértse a vele szemben indult eljárás lényegét, hatályát és eljárási szabályait, különösen a határidők terén, annak érdekében, hogy hatékonyan tudjon védekezni.

74 Ami az előterjesztett első két kérdés első aspektusát illeti, amely azzal a körülménnyel kapcsolatos, hogy az eljárást megindító irat kézbesítésére szolgáló ajánlott levél tértivevényét nem küldték vissza annak a szervnek, amely az áttevő tagállamban e továbbítást végezte, azt kell megjegyezni, hogy az 1393/2007 rendelet a 14. cikkében úgy rendelkezik, hogy a bírósági iratok másik tagállamban lakó személy részére postai szolgáltatások útján történő kézbesítése főszabály szerint tértivevényes ajánlott levéllel történik.

75 Az uniós jogalkotó ugyanis úgy vélte, hogy ezek az alakiságok egyszerre alkalmasak arra, hogy garantálják a címzett részére, hogy valóban megkapja a kézbesítendő iratot tartalmazó ajánlott küldeményt, illetve arra, hogy megbízható bizonyítékot képezzenek a feladó részére az eljárás szabályosságát illetően.

76 Konkrétabban fogalmazva, az ajánlott levél lehetővé teszi a címzetthez való eljuttatás különböző szakaszainak nyomonkövetését. Ami a tértivevényt illeti, amelyet akkor töltenek ki, amikor a címzett, vagy adott esetben annak képviselője megkapja a levelet, tartalmazza az átvétel időpontját, helyét,

valamint a levelet átvevő személy adatait és aláírását. A tértivevényt ezt követően visszaküldik a feladónak, amely így tájékoztatást nyújt részére ezen adatokról, és vita esetén lehetővé teszi számára azok bizonyítását.

77 Az ajánlott levél tértivevénye ennélfogva a kézbesítendő bírósági iratnak az átvevő tagállamban a címzett általi átvételének, valamint ezen átadás végrehajtási módjának bizonyítéka.

78 Ugyanakkor, amint az magának az 1393/2007 rendelet 14. cikkének szövegéből is kiderül, a postai szolgáltatások útján történő kézbesítésnek nem feltétlenül tértivevényes ajánlott levéllel kell történnie.

79 Az említett rendelkezés ugyanis pontosítja, hogy az efféle kézbesítés a tértivevényes ajánlott levélnek „megfelelő [más] módon” is történhet.

80 Az ezen 14. cikk értelmében vett „megfelelő módon [történő továbbítás]” jelentésének és hatályának meghatározásához pontosítani kell, hogy az említett rendelkezésnek a jelen ítélet 75–77. pontjában ismertetett céljából az következik, hogy „megfelelő módon [történő továbbításnak]” minősíthető a bírósági iratok minden olyan kézbesítési módja – és annak bizonyítéka –, amely hasonló garanciákat nyújt, mint a tértivevényes postai ajánlott levélben való megküldés.

81 Pontosabban fogalmazva, az irattovábbítás alternatív módjának azonos szintű bizonyosságot és megbízhatóságot kell nyújtania, mint a tértivevényes ajánlott levélnek, mind az irat címzettje általi átvételt, mind annak körülményeit illetően.

82 A bírósági eljárások gyorsasága érdekében ugyanis, amennyire csak lehet, ügyelni kell arra, hogy a címzett valóban megkapja a kézbesítendő iratot, és hogy a feladó e kézbesítést megbízható módon bizonyítani tudja.

83 Jogvita esetén tehát a feladónak kell bizonyítania – az irattovábbításra vonatkozó tárgyi bizonyítékokkal – a kézbesítési eljárás szabályosságát, hiszen az áttevő tagállam bíróságának e bizonyítékok relevanciáját minden egyes adott ügy konkrét körülményeire figyelemmel kell értékelnie.

84 Ebből következik, hogy az a tény, hogy a jelen esetben a tértivevényt nem küldték vissza, önmagában nem teszi a postai úton történő továbbítási eljárást érvénytelenné, hiszen ezen alakiság pótolható valamely egyenértékű garanciákat nyújtó irattal.

85 Az áttevő tagállamban a kérdést előterjesztő bíróságnak ugyanakkor ügyelni kell arra, hogy az ezzel kapcsolatban hivatkozott bizonyítékok alátámasszák azt, hogy a címzett olyan körülmények mellett kapta meg a szóban forgó kézbesítendő iratot, amelyek biztosították a védelemhez való jogának betartását.

86 Ami a második és harmadik kérdés második vetületét illeti, ami azon körülménnyel kapcsolatos, hogy a jelen esetben a kézbesítendő iratot tartalmazó ajánlott küldeményt az átvevő tagállamban nem ezen irat címzettje, hanem egy harmadik személy vette át, megjegyzendő, hogy az 1393/2007 rendelet 14. cikke e tekintetben nem tartalmaz semmiféle kifejezett iránymutatást.

87 Ugyanakkor ugyanezen rendelet 19. cikke (1) bekezdésének b) pontjából az a következtetés vonható le, hogy a kézbesítendő irat átadható nemcsak a címzettjének, hanem az ő jelenléte hiányában annak a személynek is, aki a lakóhelyén megtalálható.

88 A gyakorlatban ugyanis a küldeménynek az alperes saját kezébe történő átadása nem mindig lehetséges. Az 1393/2007 rendelet ennélfogva nem zárja ki, hogy bizonyos körülmények esetén harmadik személy is átvehesse a szóban forgó iratot.

89 Ilyen esetben azonban ügyelni kell arra, hogy az irat címzettje védelemhez való jogának hatékony védelmének biztosításához szükséges valamennyi garanciát betartsák.

90 Ez még inkább igaz olyan esetben, mint az alapügy tárgyát képező eset, amelyben az alperes nem jelent meg a per első tárgyalásán, amelynek pontos időpontja a részére postai úton kézbesített iratban szerepelt, ugyanis elsődleges fontosságú meggyőződni egyrészt arról, hogy az említett alperes valóban megkapta az eljárást megindító iratot, amely lehetővé teszi számára, hogy tudomást szerezzen arról, hogy valamely másik tagállamban bírósági eljárás indult ellene, illetve hogy azonosítani tudja a kereseti kérelem tárgyát és okát, másrészt pedig arról, hogy kellő időt biztosítottak számára arra, hogy előkészítse a védekezését.

91 A távol lévő alperes jogainak efféle védelme egyébként, amelyet az 1393/2007 rendelet 19. cikkének (1) bekezdése külön is említ, a polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködésre vonatkozó más olyan uniós jogi aktusok rendelkezései által kitűzött célnak is megfelel, mint például a 44/2001 rendelet, amelynek 34. cikkének 2. pontja szintén azt vélelmezi, hogy a szóban forgó jogi aktust előzetesen kézbesítették ezen alperesnek (lásd ebben az értelemben: 2016. április 28-i Alta Realitat végzés, C-384/14, EU:C:2016:316, 86. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2016. július 7-i Lebek-ítélet, C-70/15, EU:C:2016:524, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

92 Amint azt a főtanácsnok indítványának 36. pontjában kiemelte, az a kérdés tehát, hogy az eljárást megindító iratot oly módon kézbesítették-e, hogy az alperes arról valóban tudomást szerzett, kulcsfontosságú annak eldöntésénél, hogy az ezt követően meghozott ítélet végrehajthatónak tekinthető-e.

93 E körülményekre tekintettel, bár valamely harmadik személy kézhez vehet a címzett nevében, helyette eljárva valamely bírósági iratot, e lehetőséget világosan meghatározott esetekre kell korlátozni annak érdekében, hogy az említett címzett védelemhez való jogának tiszteletben tartása minél jobban biztosítható legyen.

94 Következésképpen az 1393/2007 rendelet értelmében vett „lakóhely” fogalma úgy értendő, mint az a hely, ahol az irat címzettje lakik vagy rendszeresen tartózkodik.

95 Másfelől, a nem vitatott követelésekre vonatkozó eljárást megindító iratok kézbesítését illetően a 805/2004 rendelet 14. cikkének (1) bekezdése a) pontjában foglaltakhoz hasonlóan, a harmadik személyek arra vonatkozó joga, hogy a bírósági iratot a címzett nevében és helyette eljárva átvehessék, csak a címzett lakóhelyén tartózkodó, felnőtt korú személyekre vonatkozik, legyen szó akár a címzett valamely ugyanezen a címen élő családtagjáról, akár az ugyanezen a helyen általa alkalmazott személyről.

96 Ésszerű ugyanis úgy tekinteni, hogy az ilyen személyek valóban át fogják adni a szóban forgó iratot a címzettjének.

97 Nem feltétlenül ez az eset azonban az olyan egyéb harmadik személyek esetében, mint például a szomszédos épületben lakó személy, vagy az ugyanazon épületben lakó személy, mint ahol a címzett is lakik. Az irat olyan harmadik személynek való átadása, aki nem nyújt kellő garanciát arra, hogy a címzett valóban megkapja az értesítést a meghatározott határidőn belül, nem tekinthető az 1393/2007 rendelet alkalmazásában véve kellőképpen megbízható módnak.

98 Mindenesetre, még ha a jelen ítélet 93–96. pontjában említett feltételek teljesülnek is, és ennek következtében a kézbesítés szabályosnak is bizonyul, az irat címzettjének akkor is fennáll az a lehetősége, hogy az áttevő tagállam bírósága előtt minden elfogadható eszközzel bizonyítsa, hogy ő valójában nem szerzett tudomást arról a tényről, hogy ellene valamely másik tagállamban bírósági

eljárás indult, és nem tudta beazonosítani sem a kereseti kérelem tárgyát, sem annak okát, illetve hogy nem rendelkezett kellő idővel védekezésének előkészítésére. Az említett bíróságra hárul e bizonyítékok relevanciájának értékelése, az adott ügy valamennyi körülményének megfelelő figyelembevételével.

99 Az előbbi megfontolások egészére figyelemmel, az első két kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1393/2007 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy az eljárást megindító irat postai szolgáltatások útján való kézbesítése akkor is érvényes, ha:

– a címzettnek kézbesítendő iratot tartalmazó ajánlott levél tértivevényét egy másik irattal helyettesítették, feltéve hogy ez utóbbi egyenértékű garanciákat nyújt a benne foglalt adatok és a bizonyíthatóság terén. Az áttevő tagállam bíróságának feladata meggyőződni arról, hogy a címzett olyan feltételek mellett kapta meg a szóban forgó iratot, amelyek biztosították a védelemhez való jogának tiszteletben tartását;

– a kézbesítendő iratot nem a címzettnek adták át személyesen, ugyanakkor azt az ezen címzett állandó lakóhelyén tartózkodó felnőtt korú személy részére, akár a címzett családtagjaként, akár annak alkalmazottjaként, átadták. Adott esetben az említett címzettre hárul, hogy az áttevő tagállam bírósága előtt minden elfogadható eszközzel bizonyítsa, hogy ő valójában nem szerzett tudomást arról a tényről, hogy ellene valamely másik tagállamban bírósági eljárás indult, és nem tudta beazonosítani sem a kereseti kérelem tárgyát, sem annak okát, illetve hogy nem rendelkezett kellő idővel védekezésének előkészítésére.

A költségekről

100 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (tizedik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről („iratkézbesítés”), és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező szabályozás, amely szerint olyan esetben, amikor a másik tagállam területén lakó alperesnek kézbesített bírósági irat nem olyan nyelven íródott vagy ahhoz nem mellékeltek olyan nyelven készült fordítást, amelyet az alperes ért, illetve amely az átvevő tagállam hivatalos nyelve, vagy amennyiben e tagállamnak több hivatalos nyelve van, azon hely hivatalos nyelve vagy hivatalos nyelvei közül az egyik, ahol a kézbesítésre sor kerül, az e rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatvány mellékelésének elmulasztása az említett kézbesítés érvénytelenségét vonja maga után, még akkor is, ha ezen érvénytelenségre ugyanezen alperesnek egy meghatározott határidőn belül, vagy az eljárás kezdetén, még az érdemi védekezést megelőzően kell hivatkoznia.**

Ugyanezen rendelet azonban megköveteli, hogy az efféle mulasztást a rendeletben foglalt rendelkezéseknek megfelelően orvosolják, az említett rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatványnak az érintettel való közlése útján.

2) **Az 1393/2007 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy az eljárást megindító irat postai szolgáltatások útján való kézbesítése akkor is érvényes, ha:**

– **a címzettnek kézbesítendő iratot tartalmazó ajánlott levél tértivevényét egy másik irattal helyettesítették, feltéve hogy ez utóbbi egyenértékű garanciákat nyújt a benne foglalt adatok és a bizonyíthatóság terén. Az áttevő tagállam bíróságának feladata meggyőződni arról, hogy a címzett olyan feltételek mellett kapta meg a szóban forgó iratot, amelyek biztosították a védelemhez való jogának tiszteletben tartását;**

– **a kézbesítendő iratot nem a címzettnek adták át személyesen, ugyanakkor azt az ezen címzett állandó lakóhelyén tartózkodó felnőtt korú személy részére, akár a címzett családtagjaként, akár annak alkalmazottjaként, átadták. Adott esetben az említett címzettre hárul, hogy az áttevő tagállam bírósága előtt minden elfogadható eszközzel bizonyítsa, hogy ő valójában nem szerzett tudomást arról a tényről, hogy ellene valamely másik tagállamban bírósági eljárás indult, és nem tudta beazonosítani sem a kereseti kérelem tárgyát, sem annak okát, illetve hogy nem rendelkezett kellő idővel védekezésének előkészítésére.**

Aláírások